

ŠTO TREBA ZNATI O OSPICAMA

Ospice su zarazna bolest koja se prije provođenja cijepljenja pojavljivala u dječjoj dobi tako da je svake godine u RH oboljevalo i do 15.000 ljudi (najviše djece), a smrtnost je bila i do 100 osoba godišnje.

Uzročnik bolesti je virus, a izvor zaraze je isključivo čovjek. To je jedna od najzaraznijih bolesti koja se širi kapljičnim putem. Inkubacija (period od trenutka ulaza virusa do pojave prvih simptoma) traje od 7 do 21 dana.

Bolest počinje povišenom temperaturom, upalom očnih spojnica i kašljem. U toj fazi koja traje četiri dana se na sluznici obraza pojavljuju tzv. Koplikove pjege koje se javljaju jedino kod te bolesti.

Koplikove pjege

Nakon ove faze pojavljuje se osip koji počinje na licu i postepeno se spušta prema donjim dijelovima tijela.

Slika 2: Osip

Ako uočite navedene simptome bitno je nazvati nadležnog liječnika i obavijestiti ga o dolasku kako bi se takva osoba smjestila u zasebnu prostoriju tzv. izolaciju kako zbog velike zaraznosti ne bi proširila bolest i na ostale osobe.

Osoba se smatra zaraznom četiri dana prije pojave osipa i četiri dana od trenutka pojave osipa.

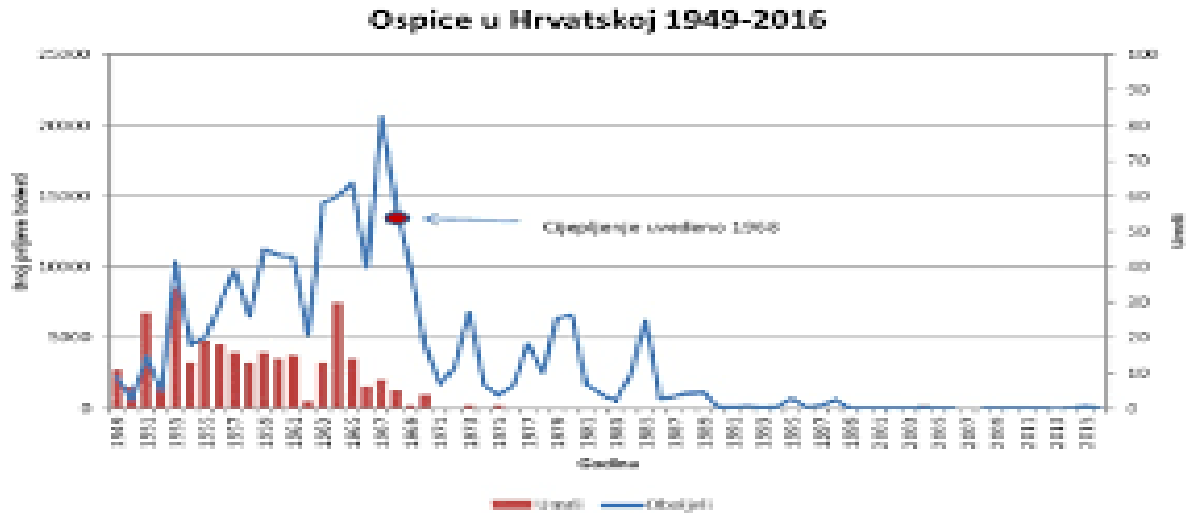
Ospice su ozbiljna bolest zbog čestih komplikacija kao što su upala pluća, srednjeg uha i sinusa a u 1 na 1000 oboljelih se javlja upala mozga sa mogućim trajnim posljedicama. Smrtnost iznosi oko 1% u razvijenim zemljama, a 3 do 5% u zemljama u razvoju.

Specifičnog liječenja nema, a s obzirom da se radi o virusnoj bolesti antibiotici nisu djelotvorni.

Jedini način sprečavanja ove bolesti je cijepljenje djece koje pruža zaštitu od ove bolesti u preko 95% cijepljenih. U RH se djeca cijepu nakon navršene prve godine života i prilikom upisa u I razred osnovne škole. Cijepljenje se provodi tzv. kombiniranim cjepivom protiv ospica, rubeole i mumpsa. Cjepivo je sigurno, djelotvorno i pruža dugotrajnu zaštitu od ovih

bolesti. S obzirom da se u cjepivu nalazi oslabljen virus ne smiju se cijepiti trudnice, osobe sa oslabljenom imunosti (osobe pod kemoterapijom ili na zračenju, transplantirane osobe kao i osobe koje uzimaju lijekove koji smanjuju imunitet).

Sljedeći grafikon pokazuje utjecaj cijepjenja na smanjenje broja oboljelih od ospica u RH.

Smatra se da su od ospica zaštićene sljedeće kategorije ljudi:

1. Osobe rođene 1960 i starije jer su one s obzirom da nisu cijepjene (cijepjenje uvedeno 1968) s velikom vjerojatnošću preboljele ovu bolest i imaju solidnu zaštitu.
2. Osobe koje su redovito cijepjenje prema Programu cijepjenja.
3. Osobe koje su preboljele ospice i koje imaju dokaz o tome.
4. Djeca do navršenih 6 mjeseci života čije su majke redovno cijepjene sa dvije doze ili koje su dokazano preboljele ospice.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO KRAPINSKO ZAGORSKE ŽUPANIJE
HIGIJENSKO EPIDEMIOLOŠKI ODJEL